

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003044

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-07-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стойка Іван Володимирович

2. Ivan V. Stoika

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-2643-8951

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 222 Медицина

Дата захисту: 17-07-2025

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 20601096

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76, 76.29.29, 76.29.31

Тема дисертації:

1. Клініко-діагностичні закономірності розвитку та лікування саркопенії у хворих на ревматоїдний артрит та неалкогольний стеатоз печінки.
2. Cinical and diagnostic patterns of development and treatment of sarcopenia in patients with rheumatoid arthritis and non-alcoholic hepatic steatosis.

Реферат:

1. Дисертація присвячена вирішенню актуального наукового завдання ревматології - оптимізації діагностики та корекції саркопенічного синдрому у хворих на ревматоїдний артрит (РА) із супутнім неалкогольним стеатозом печінки (НАСГ). Обстежено 120 пацієнтів із достовірно верифікованим діагнозом РА та саркопенічного синдрому за критеріями EWGSOP2. Середній вік становив 53 роки, переважали жінки (1,9:1), середня тривалість хвороби - 8,3 року. Контрольну групу склали 30 осіб. У пацієнтів переважали серопозитивні форми РА (IgM РФ - 68,3 %, АЦЦП - 69,2 %), I-II рентгенологічна стадія у 64,2 %, II функціональний клас - у 48,3 %. Пацієнти були розподілені на дві основні групи: I група (n=68) - РА з саркопенією без НАСГ, II група (n=52) - трійна коморбідність (РА + саркопенія + НАСГ). У підгрупах Ia та IIa застосовано базисну терапію згідно з Наказами МОЗ України №263 та №826. У підгрупах Ib та IIb - комплексна терапія: базисне лікування + левокарнітин і аргініну гідрохлорид в/в 100 мл/10 днів +

холекальциферол per os 4000 МО/30 днів + дозоване фізичне навантаження (14 днів) + дієтотерапія з підвищеним вмістом білка. Уперше досліджено особливості параметрів складу тіла з урахуванням наявності НАСГ. Встановлено статистично значуще зменшення м'язової маси (на 32,4 %), збільшення жирової тканини (на 28,6 %) та вісцерального жиру (на 188,1 %) порівняно з контролем. Виявлено сильний кореляційний зв'язок між м'язовою масою та динамометрією ($r=0,718$; $p<0,001$), а також помірний - між рівнем 25(OH)D і м'язовою тканиною ($r=0,684$; $p<0,001$). Встановлено зниження функціональних показників у хворих із РА та саркопенією (тест «вставання зі стільця» збільшено на 24,1 %, сила стискання знижена на 24,4 %), при цьому спостерігався негативний кореляційний зв'язок між м'язовою масою та часом виконання тесту ($r=-0,627$; $p<0,001$) і позитивний - між рівнем С-реактивного білка та цим тестом ($r=0,649$; $p<0,001$). Уперше доведено наявність вираженого дефіциту вітаміну D при РА та саркопенії, особливо при НАСГ. Середній рівень 25(OH)D у загальній групі становив $18,7\pm 6,3$ нг/мл, у пацієнтів без НАСГ - $21,4\pm 6,0$ нг/мл, із НАСГ - $15,3\pm 5,7$ нг/мл, у контролі - $34,2\pm 7,8$ нг/мл ($p<0,001$). Вперше вивчено ефективність базисної та комплексної терапії. Базисне лікування не сприяло суттєвим змінам, натомість комплексна терапія спричинила приріст м'язової маси (на 19,5–20,3 %), зменшення жирової тканини (на 11,1–13,8 %), покращення функціональних показників: зниження часу тесту «вставання зі стільця» (на 8,0–8,5 %) та зростання сили стискання (на 12,4–20,6 %). За результатами регресійного аналізу найбільший внесок у терапевтичний ефект мав холекальциферол (20,3 %, $p=0,45$; $p<0,001$), комбінація левокарнітину з аргініном (9,6 %, $p=0,31$; $p<0,001$), фізичні вправи (7,8 %, $p=0,28$; $p<0,001$) та дієтотерапія (4,8 %, $p=0,22$; $p<0,01$). Уперше доведено, що у 82,9 % пацієнтів комплексна терапія забезпечує приріст м'язової маси >10 % (проти 23,1 % при базисній). Високе співвідношення шансів ($OR=15,83$) і низьке NNT (≈ 2) підтверджують її ефективність. У 91,4 % досягнуто мінімально клінічно значущого покращення рівня вітаміну D, у 89,2 % - м'язової маси, у 83,5 % - функціонального тесту, у 78,7 % - динамометрії, у 72,3 % - С-реактивного білка. Ключові слова: ревматоїдний артрит, саркопенія, неалкогольна жирова хвороба печінки, вітамін D, холекальциферол, левокарнітин, аргінін гідрохлорид, м'язова маса, біоімпедансний аналіз.

2. The dissertation addresses a pressing scientific issue in rheumatology—optimizing the diagnosis and correction of sarcopenic syndrome in patients with rheumatoid arthritis (RA) and concomitant non-alcoholic hepatic steatosis (NAFLD). A total of 120 patients with a verified diagnosis of RA and sarcopenic syndrome, according to EWGSOP2 criteria, were examined. The average age was 53 years, with a female predominance (1.9:1), and an average disease duration of 8.3 years. The control group consisted of 30 individuals. Seropositive RA forms prevailed among patients (IgM RF - 68.3%, ACPA - 69.2%), with radiological stage I–II in 64.2% and functional class II in 48.3%. Patients were divided into two groups: Group I (n=68) - RA with sarcopenia without NAFLD, and Group II (n=52) - triple comorbidity (RA + sarcopenia + NAFLD). Subgroups Ia and IIa received standard therapy in accordance with Orders of the Ministry of Health of Ukraine No. 263 and No. 826. Subgroups Ib and IIb received comprehensive treatment: basic therapy + levocarnitine and arginine hydrochloride IV (100 ml/day for 10 days) + cholecalciferol orally (4000 IU/day for 30 days) + dosed physical activity (14 days) + protein-enriched diet therapy (1 month). For the first time, the body composition parameters were analyzed considering the presence of NAFLD. A statistically significant reduction in muscle mass (by 32.4%), and an increase in fat mass (by 28.6%) and visceral fat (by 188.1%) were found compared to the control group. A strong correlation was revealed between muscle mass and dynamometry ($r=0.718$; $p<0.001$), and a moderate correlation between 25(OH)D levels and muscle mass ($r=0.684$; $p<0.001$). Patients with RA and sarcopenia demonstrated a decline in functional performance (increased “chair stand” test time by 24.1%, decreased grip strength by 24.4%). A negative correlation was found between muscle mass and the “chair stand” test time ($r=-0.627$; $p<0.001$), and a positive correlation between C-reactive protein levels and test duration ($r=0.649$; $p<0.001$). Vitamin D deficiency in patients with RA and sarcopenia, especially with NAFLD, was confirmed for the first time. The mean 25(OH)D level in the general patient group was 18.7 ± 6.3 ng/mL; in patients without NAFLD - 21.4 ± 6.0 ng/mL; with NAFLD - 15.3 ± 5.7 ng/mL; in the control group - 34.2 ± 7.8 ng/mL ($p<0.001$). The effectiveness of basic versus complex therapy was analyzed. Standard therapy did not cause significant changes, while complex therapy led to an increase in muscle mass (by 19.5–20.3%), reduction in fat mass (by 11.1–13.8%), improvement in physical performance (reduced “chair stand” test time by 8.0–8.5%, and

grip strength increase by 12.4–20.6%). Regression analysis revealed that cholecalciferol had the greatest contribution to the therapeutic effect (20.3%, $\rho=0.45$; $p<0.001$), followed by the combination of levocarnitine with arginine (9.6%, $\rho=0.31$; $p<0.001$), physical exercise (7.8%, $\rho=0.28$; $p<0.001$), and diet therapy (4.8%, $\rho=0.22$; $p<0.01$). It was shown that complex therapy provided an increase in muscle mass $>10\%$ in 82.9% of patients (vs. 23.1% in basic therapy). A high odds ratio (OR=15.83) and a low NNT (≈ 2) confirm the effectiveness. Clinically significant improvement was achieved in 91.4% of patients for vitamin D, 89.2% for muscle mass, 83.5% for the “chair stand” test, 78.7% for dynamometry, and 72.3% for C-reactive protein. Key words: rheumatoid arthritis, sarcopenia, non-alcoholic fatty liver disease, vitamin D, cholecalciferol, levocarnitine, arginine hydrochloride, muscle mass, bioelectrical impedance analysis.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Стойка І, Яцишин Р, Дрогомерецька О, Попадинець І, Бабенко О, та Шаповал О. Порівняння методів діагностики саркопенії у пацієнтів з ревматоїдним артритом. БІЛЬ, СУГЛОБИ, ХРЕБЕТ. 2024;14(1):15–20. <https://doi.org/10.22141/pjs.14.1.2024.408> DOI: 10.22141/pjs.14.1.2024.408 - Scopus <https://pjs.zaslavsky.com.ua/index.php/journal/article/view/408>
- 2. Стойка ІВ, Яцишин РІ. Клініко-діагностичні закономірності розвитку саркопенії у хворих на ревматоїдний артрит у поєднанні з неалкогольною жировою хворобою печінки. Український ревматологічний журнал. 2024;1(95):48–51. DOI: 10.32471/rheumatology.2707-6970.95.18577 <https://www.rheumatology.kiev.ua/article/18577/kliniko-diagnostichni-zakonomirnosti-rozvitku-sarkopenii-u-hvorih-na-revmatoidnij-artrit-u-poednanni-z-nealkogolnoyu-zhirovoyu-hvoroboyu-pechinki>
- 3. Стойка ІВ, Яцишин РІ. Оптимізація лікування саркопенії при ревматоїдному артриті та неалкогольній жировій хворобі печінки шляхом корекції метаболічних порушень. Український ревматологічний журнал. 2025;1(99):57–61. DOI: <https://doi.org/10.32471/rheumatology.2707-6970.19568> <https://www.rheumatology.kiev.ua/article/19568/optimizacziya-likuvannya-sarkopeni%D1%97-pri-revmato%D1%97dnomu-artriti-ta-nealkogolnij-zhirovij-hvorobi-pechinki-shlyahom-korekczii%D1%97-metabolichnih-porushen>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U111673 0121U002921

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яцишин Роман Іванович

2. Roman I. Yatsyshyn

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1262-5609

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хімїон Людмила Вікторівна

2. Liudmyla V. Khimion

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7699-8725

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені

П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Станіславчук Микола Адамович

2. Mykola A. Stanislavchuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8505-5999

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І.

Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Джус Марта Борисівна

2. Marta B. Dzhus

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7500-8520

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костіцька Ірина Олександрівна

2. Iryna O. Kostitska

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4319-0986

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Скрипник надія Василівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Скрипник надія Василівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кулинич Галія Богданівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна